

# İlkokulda Eğitim ve Öğretim

---

Editörler: Hayati AKYOL • Ayşegül AVŞAR TUNCAY



**Editörler:** Hayati AKYOL , Ayşegül AVŞAR TUNCAY

## **İLKOKULDA EĞİTİM VE ÖĞRETİM**

ISBN 978-625-7582-77-3

DOI 10.14527/ 9786257582773

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2021, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Ekim 2021, Ankara

Yayın-Proje: Nisanur Uzunlu  
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan  
Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti.  
Çetin Emeç Bulvarı 1314. Cadde No: 37A-B  
Çankaya/ANKARA  
Tel: (0312) 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 36306  
Matbaa Sertifika No: 46661

### **İletişim**

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33  
Yenimahalle/ANKARA  
Yayınevi: 0312 430 67 50  
Dağıtım: 0312 434 54 24  
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60  
İnternet: [www.pegem.net](http://www.pegem.net)  
E-ileti: [pegem@pegem.net](mailto:pegem@pegem.net)  
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

## ÖN SÖZ

Bir milletin maddi ve manevi olarak gelişmesi ve zenginleşmesi için pek çok kaynak kullanılabilir fakat bu kaynakların en önemlisi zihinsel becerilerdir. Nitelikli bir ilkökul eğitimi alabilme de zihinsel becerilerin temelini atılması ve geliştirilmesi bütün dünya toplumları açısından son derece önemlidir. İlkokul eğitimine nitelikli bir şekilde ulaşabilme ve bu eğitimin belirli açılardan -örneğin teknoloji kullanımı- evrenselleşmesi, bir milletin geleceğe dönük gidişatının önemli bir belirleyicisi olabilir. İlkokul eğitimine nitelikli bir şekilde ulaşılabilirlik insanı hayat boyu etkileyecek sonuçlarla karşı karşıya getirmektedir. Özellikle okuryazarlık ve temel matematik becerilerinin kazanımının önemi bu dönemde oldukça fazladır. Bu beceriler erken yaşlarda ne kadar iyi kazanılırsa gelecekteki başarıya o kadar katkı sağlamaktadır. Bu kavramlarla ilgili zihinsel becerilerin yetersizliği çocukların akranlarından geri kalmasına ve potansiyel kapasitelerini düzeylerine uygun şekilde kullanamayışlarına yol açmaktadır. İlkokul aynı zamanda öğrenme güçlüğü olan çocuklarla, üstün yetenekli çocukları teşhis etme açısından da mühim bir kurumdur.

Günümüzde bireylerin eğitim düzeyleri, milletlerin kalkınmışlık kriterleri arasında sayılmaktadır. İlkokul eğitim kurumları bireylerin ait olduğu ekonomik düzey, sosyal sınıf ve statüyü dikkate almaksızın herkese ücretsiz olarak kapılarını açmaktadır. Dolayısıyla ilkökul ortak bir platformda bütün insanları buluşturma imkânını sağlamak ve toplumdaki bireylerin birbirleriyle kaynaşmalarına temel oluşturmaktadır. Bunun için ilkökul eğitimi vazgeçilemez ve taviz verilemez bir statüye sahiptir.

İlkokul eğitimi her çocuk için temel ve en başta gelen bir haktır. Bu fırsatın çocuklara sunulmasında hem devletler hem de aileler sorumludur. İlkokulun temel amacı çocuklar arasında bir farkındalık oluşturmak, kişisel gelişimin yollarını açmak ve yoksulluktan dolayı eğitime katılamamayı minimuma indirmektir. İlkokul eğitim süreci toplumda refahı yükseltme ve toplumsal bilinci oluşturmanın ilk adımıdır ve sürekli gelişimin olmazsa olmazıdır. İlkokul eğitimi çocukların uluslararası alanda yarışabilme fırsatlarını edinme açısından hayatlarındaki ilk aşamadır. Çocuklar aile ortamlarında ilkökula gelinceye kadar aile hayatı ve insanlarla nasıl iletişim kurulacağı konusunda bazı beceriler kazanmaktadırlar. İlkokul çocukların evde kazandıkları becerileri geliştirmenin yanında, yeni beceriler de kazandırmaktadır. Bütüncül olarak bakıldığında ilkökul sosyal, zihinsel, kültürel, duygusal ve fiziksel becerileri çocukların yetenekleri doğrultusunda kazandırmaya çalışmaktadır. Bu nedenle nitelikli bir ilkökul eğitimi almak son derece önemli ve gereklidir. Bu gerekliliği karşılamaya katkı sağlayan kaynaklardan birisi de hazırlanan kitaplardır. İster ders kitapları olsun ister akademik kitaplar olsun ciddi

bir çalışmayla ve yukarıda özetlenen becerilerin kazanımına katkı sağlayıcı şekilde hazırlanmalıdır. Elinizdeki bu kitap yukarıdaki paragraflarda özetlenen amaçlara ulaşmak amacıyla hazırlanmış ciddi bir kaynaktır.

İlkokul eğitimi geleceğin liderleri, düşünürleri ve keşif insanları açısından bir kuvvöz dönemidir. İlkokul öğretmenleri açısından önemli olan çocukları zihinsel ve diğer açılardan öğrenmeye hazırlamak ve müfredatın içeriğini özümseyebilmeleri için gerekli öğrenme stratejilerini kazandırmaktır. İlkokul öğretmenleri eğitimin hedeflerine belirlenen standartlar açısından ulaşılabilmesi için stratejik bir öğrenme sürecini çocuklara yaşatmak durumundadırlar. Öğretmenler çocukları seçkin bir birey olarak değerlendirip, onları destekleyici bir atmosfer içerisinde bireysel ve grup amaçlarına ulaştırma gayreti içerisinde olmalıdırlar. Bunları yapabilmek için de bilgi ve beceriye ihtiyaçlarının olması doğal bir durumdur. Bunları sağlamanın önemli bir aracı da kitaplardır.

İlkokul eğitimi geleceğe dönük zihinsel gelişim açısından temel oluşturmaktadır. İlkokul programında insani konular öncelikle vurgulanır. Buna ek olarak erken yaşlarda kendisine, ailesine ve çevresine pozitif bir açıyla bakması amacıyla programlarda ahlak eğitimine de yer verilir. Çocuklar bu dönemde çok ciddi ve titiz bir eğitime tabi tutulmalıdır. İlkokul eğitiminin temel amaçlarından birisi çocuğa analitik düşünmeyi öğreterek üst düzey yaşama standartlarına ulaşımına katkı sağlama; teknolojik gelişim, değişen değerler ve vatandaşlık anlayışıyla yüzleşebilmelerini kolaylaştırmaktır. Etkili öğrenmenin olabilmesi için ilkokulda emniyetli ve pozitif bir öğrenme ortamı oluşturmak zorunluluktur. Böyle bir ortamda çocuklar bir takım ruhu içerisinde arkadaşlıklar oluşturabilmekte ve iletişim becerilerini geliştirebilmektedirler. Bu ortam ayrıca öğrenme açısından bireysel farklılıkların da tespit edilebilmesine imkân sağlamaktadır. İlkokulda etkinlikler uzun süreli değil fakat çok çeşitli olmak durumundadır. Dolayısıyla öğretmenlerin öğretimi zenginleştirebilmeleri için oldukça fazla yöntem ve teknik kullanmaları gerekir. Öğretmenlere bu konularda kaynak olabilecek kitaplar da bu açıdan oldukça önemlidir. Bu kitabın yazılış amaçlarından birisi de budur.

İlkokul dönemi çocukların olumlu veya olumsuz olarak en fazla etkilendikleri aşamadır. Bu açıdan ilkokul dönemini çocuğun geleceğini şekillendiren eğitim düzeyi olarak değerlendirebiliriz. Çünkü çocuklar bu düzeyde kendilerine güven kazanacaklar ve bu güven onların günümüzün yarışmacı dünyasında uzun vadeli başarı sergilemelerine katkı sağlayacaktır. Çocukların başkalarına saygı, yanlıs ve doğru kavramları ile bu kavramların arasındaki farkları, birlikte nasıl çalışıldığı, paylaşmanın ne olduğu, sorunların nasıl çözülebileceği, yönergelerin nasıl takip edileceği ve olaylar karşısında fikirlerini nasıl ifade edebilecekleri gibi konularda gerekli bilgi ve becerilerin kazanımı açısından ilkokul önemli bir basamaktır.

Kaliteli bir ilkokul eğitimi yalnızca çocuk açısından değil ülke açısından da oldukça önemlidir. Çünkü ileriye dönük eğitimin temelini oluşturur ilkokul eğitimi. Çocukta karar verme becerilerini geliştirerek hayatının şekillenmesine katkı sağlayan ilkokul eğitimi, çocuğun daha üretken ve becerikli olmasını sağlamaktadır. Üretken ve becerikli bireylerden oluşan bir toplum sorunları daha kolay ve empatik yollarla çözebilir. Bu durum da toplumun enerjisini değişik alanlarda gelişim ve üretim için daha stratejik bir şekilde harcamasını kolaylaştırır.

Özetle nitelikli bir ilkokul eğitiminin çocuklarımızın;

- sosyal ve duygusal gelişimlerine,
- kendine güvenme ve bağımsız hareket edebilme becerilerini kazanmalarına,
- okuma ve iletişim becerilerini kazanıp, geliştirmelerine,
- birey olarak kendilerini tanımlayabilmelerine,
- ahlaki ve kültürel değerleri kazanabilmelerine,
- öz bakım becerilerini kazanma ve pekiştirmelerine ve
- matematiksel kavram ve düşüncelerin temellerini anlamalarına katkı sağladığı söylenebilir.

Yukarıdan beri özetlendiği gibi ilkokul eğitimi çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişimine çok farklı konularda ve düzeylerde katkı sağlamaktadır. Bu katkının gerçekleşmesi ve çocuğun eğitimden maksimum düzeyde yararlanması onun öğrenme ve öğretme sürecinin ayrılmaz bir paydaşı olmasıyla mümkündür. Nitelikli bir ilkokul eğitimi de bu paydaşlığın etkili bir şekilde gerçekleşmesi için verilmelidir. Hazırlanan bu kitabın ilkokulun gerektirdiği farklı konuları ele alarak, bu konularla ilgili bilgi ve becerilerin kazandırılmasının yanında, bunların nasıl kazandırılabileceği konusunda yöntem ve stratejilere de yer vermesi açısından ilkokul öğretmenlerine ve öğretmen eğitimcilerine yararlı olabileceği düşünülmektedir. Çocuklarımızın ve ülkemizin geleceğine katkı sağlaması dileğimizle.

Editörler

Prof. Dr. Hayati AKYOL

ORCID No: 0000-0002-4450-2374

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül AVŞAR TUNCAY

ORCID No: 0000-0002-0520-1747



## Bölümler ve Yazarları

*Editörler: Hayati AKYOL , Ayşegül AVŞAR TUNCAY*

- 1. Bölüm: Cumhuriyet Döneminde İlkokul Öğretmeni Yetiştirme**  
*Prof. Dr. Tayip DUMAN - Bozok Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0003-2030-7176  
*Dr. Ömer Faruk ABİDE - Gazi Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0002-1386-9894
- 2. Bölüm: İlkokulda Öğretim Programları**  
*Prof. Dr. Mehmet GÜLTEKİN - Anadolu Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0002-5281-1767
- 3. Bölüm: İlkokulda Ailenin Önemi**  
*Prof. Dr. İsa KORKMAZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0002-6647-1812
- 4. Bölüm: İlkokulda Okuma Öğretimi**  
*Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül AVŞAR TUNCAY - Mersin Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0002-0520-1747
- 5. Bölüm: İlkokulda Yazma Öğretimi**  
*Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül AVŞAR TUNCAY - Mersin Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0002-0520-1747
- 6. Bölüm: İlkokulda Türkçe Öğretimi**  
*Dr. Öğr. Üyesi İsmail Yavuz ÖZTÜRK - Mersin Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0001-6256-4387
- 7. Bölüm: İlkokulda Matematik Öğretimi**  
*Doç. Dr. Derya CAN - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0003-1257-8793
- 8. Bölüm: İlkokulda Hayat Bilgisi Öğretimi**  
*Doç. Dr. Mustafa TAHİROĞLU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0001-8862-3234  
*Arş. Gör. M. Talha ÖZALP - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0002-8564-7254
- 9. Bölüm: İlkokullarda Sosyal Bilgiler Öğretimi**  
*Prof. Dr. Hakan AKDAĞ - Mersin Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0001-5646-5112  
*Dr. Fadil ŞİRAZ - Uluönder Özel Eğitim Okulu*  
ORCID No: 0000-0002-5478-7529

**10. Bölüm: İlkokulda Fen Öğretimi**

*Doç. Dr. Fuat Serkan SAY - Mersin Üniversitesi*

ORCID No: 0000-0002-0917-8660

*Dr. Öğr. Üyesi Fatih Serdar YILDIRIM - Akdeniz Üniversitesi*

ORCID No: 0000-0003-4080-8488

**11. Bölüm: İlkokulda Yabancı Dil Öğretimi**

*Doç. Dr. Muzaffer Pınar BABANOĞLU - Mersin Üniversitesi*

ORCID No: 0000-0001-8166-974X

**12. Bölüm: İlkokulda Kaynaştırma Eğitimi**

*Doç. Dr. Aydın KIZILASLAN - Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi*

ORCID No: 0000-0003-3033-9358

**13. Bölüm: Eğitimde Alternatif Bir Yaklaşım: Ev Okulu**

*Dr. Öğr. Üyesi Sümeyra CEYHAN - Muş Alparslan Üniversitesi*

ORCID No: 0000-0003-2452-8830

*Prof. Dr. Mustafa YILDIZ- Gazi Üniversitesi*

ORCID No: 0000-0003-3885-5322

**14. Bölüm: İlkokulda Çocuk Edebiyatı**

*Prof. Dr. Seyit ATEŞ- Gazi Üniversitesi*

ORCID No: 0000-0002-4498-0376

**15. Bölüm: İlkokulda Kapsayıcı Eğitim**

*Doç. Dr. Özlem BAŞ - Hacettepe Üniversitesi*

ORCID No: 0000-0002-0716-103X

*Arş. Gör. Cengiz KESİK - Harran Üniversitesi*

ORCID No: 0000-0001-9777-0076

**16. Bölüm: İlkokulda Müzik Öğretimi**

*Prof. Dr. Şehriban KOCA - Mersin Üniversitesi*

ORCID No: 0000-0003-2232-9651

**17. Bölüm: İlkokulda Görsel Sanatlar Öğretimi**

*Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR - Recep Tayyip Erdoğan  
Üniversitesi*

ORCID No: 0000-0002-6853-85071

**18. Bölüm: İlkokulda Yaratıcılık**

*Doç. Dr. İbrahim AKAR - Kastamonu Üniversitesi*

ORCID No: 0000-0001-5147-129X



**19. Bölüm: İlkokulda Karakter ve Değerler Eğitimi**

*Doç. Dr. Hacer ULU - Afyon Kocatepe Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0002-7687- 6370

**20. Bölüm: İlkokulda Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretimi**

*Öğr. Gör. Dr. Fatma ÇAPCIOĞLU - Ankara Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0002-7687- 6370  
*Doç. Dr. Nurullah YAZAR - Ankara Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0003-2902-5124

**21. Bölüm: İlkokulda Drama**

*Doç. Dr. Pınar BULUT - Gazi Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0003-0709-855X

**22. Bölüm: İlkokulda Çevre Eğitimi**

*Arş. Gör. Dr. Elçin AYZ - Dicle Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0003-2488-6777  
*Prof. Dr. Rabia SARIKAYA- Gazi Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0001-9247-8973

**23. Bölüm: İlkokulda Birleştirilmiş Sınıflarda Eğitim**

*Doç. Dr. Serdarhan Musa TAŞKAYA - Mersin Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0003-0618-0084

**24. Bölüm: Pandemi Dönemi ve İlkokul Eğitimine Yansımaları**

*Dr. Özgür SİREM - MEB-TTKB, Sınıf Eğitimi*  
ORCID No: 0000-0001-8404-5617



## İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	vii

### 1. BÖLÜM

#### CUMHURİYET DÖNEMİNDE İLKOKUL ÖĞRETMENİ YETİŞTİRME

Giriş.....	1
Cumhuriyetin İlk Yıllarında İlköğretim ve Öğretmen Yetiştirme Çalışmaları.....	2
Köye Öğretmen Yetiştirme Çalışmaları.....	3
Köy Muallim Mektepleri.....	3
Köy Eğitim Kursları.....	5
Köy Enstitüleri.....	7
İlköğretmen Okulları.....	12
Öğretmen Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarının Üniversitelere Devredilmesinden Sonraki Gelişmeler.....	20
Millî Eğitim Bakanlığının Öğretmen Yetiştirmeyi Üniversitelere Devrettikten Sonra Öğretmenin Niteliğini Geliştirme Yönünde Yaptığı Bazı “Öğretmen Yeterlik” Çalışmaları.....	27
Sonuç.....	30
Kaynakça.....	32

### 2. BÖLÜM

#### İLKOKULDA ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Giriş.....	33
İlkokulda Uygulanan Öğretim Programlarının Genel Yapısı ve Temel Özellikleri.....	33
İlkokulda Uygulanan Öğretim Programları.....	39
Türkçe Dersi Öğretim Programı.....	39
Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı.....	41
Matematik Dersi Öğretim Programı.....	42
Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı.....	44
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı.....	47
Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı.....	50
Müzik Dersi Öğretim Programı.....	52
Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı.....	55
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı.....	57
İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı.....	59
Trafik Güvenliği Dersi Öğretim Programı.....	60
Sonuç.....	62
Kaynakça.....	64

### 3. BÖLÜM İLKOKULDA AİLENİN ÖNEMİ

Giriş.....	65
Aile Tanımı ve Tipleri .....	66
Aile ve Toplumsal Sorumluluk.....	68
Aile Tipleri ve Yapılarına Göre Çocuk Yetiştirme .....	70
Aile ve Çocuk Eğitimi .....	72
Sorumsuz ve İlgisiz Aileler .....	73
Kontrolcü Eğilimli Olan Aileler.....	74
Çocuk Kontrolünde Olan Aileler.....	74
Baskıcı Otoriter Aileler .....	74
Demokratik ve Hoşgörü Ortamında Aile.....	75
Çocuğun Okul Başarısında Ailenin Sorumluluğu.....	75
Sonuç.....	79
Kaynakça.....	81

### 4. BÖLÜM İLKOKULDA OKUMA ÖĞRETİMİ

Giriş.....	83
Okumaya Hazırlık ve Okuma Öğretimi.....	83
Okuma Öğretiminde Kullanılan Yöntemler .....	85
Ses Esaslı Okuma-Yazma Öğretimi ve Aşamaları.....	88
İlk Okuma-Yazmaya Hazırlık.....	89
İlk Okuma-Yazmaya Başlama ve İlerleme .....	89
Bağımsız Okuma ve Yazma.....	93
Okuma ile İlgili İlkokul 1. Sınıf Kazanımları ve Açıklamaları .....	93
Okuma ve Okuma Becerisini Geliştirme .....	96
Kelime Tanıma Becerisi.....	96
Anlama Becerisi .....	97
Sonuç.....	106
Kaynakça.....	106

### 5. BÖLÜM İLKOKULDA YAZMA ÖĞRETİMİ

Giriş.....	109
Yazmaya Hazırlık ve Yazma Öğretimi .....	109
Yazma Öğretiminde Kullanılan Yöntemler.....	111
Yazma ile İlgili İlkokul 1. Sınıf Kazanımları ve Açıklamaları.....	119

Yazma ve Yazma Becerisini Geliştirme .....	120
Bir Harfin Yazımının Öğretimi .....	124
Bakarak Yazma, Dikte ve Serbest Yazı Çalışmaları.....	129
Yazıda Akıcılık ve Okunaklılık .....	130
Sonuç.....	132
Kaynakça.....	133

## 6. BÖLÜM İLKOKULDA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

Giriş.....	137
İlkokullarda Türkçe Öğretiminin Yasal Temelleri .....	137
İlkokullarda Türkçe Öğretiminin Mevcut Durumu .....	138
2018 ve 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programları.....	142
Dinleme/İzleme.....	144
Konuşma .....	148
Okuma.....	151
Yazma.....	154
Sonuç.....	157
Kaynakça.....	157

## 7. BÖLÜM İLKOKULDA MATEMATİK ÖĞRETİMİ

Giriş.....	161
Matematik Öğretimin Amaçları .....	162
Matematik Eğitiminde Beceriler .....	165
İlişkilendirme .....	165
Temsil Etme .....	167
İletişim .....	167
Akıl yürütme .....	168
Problem Çözme.....	168
Dijital Yetkinlik .....	168
Doğal Sayılar ve Öğretimi .....	169
Basamak Değeri Kavramının Gelişimi.....	171
Aritmetik İşlemler ve Öğretimi .....	172
Kesirler ve Öğretimi .....	176
Geometri ve Öğretimi .....	178
Van Hiele Geometrik Düşünme Düzeyleri .....	178
Geometrik Cisimler ve Şekiller .....	179
Uzamsal İlişkiler .....	179

Ölçme ve Öğretimi .....	181
Veri İşleme ve Öğretimi .....	183
Matematik Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme .....	184
Sonuç .....	185
Kaynakça.....	185

## 8. BÖLÜM

### İLKOKULDA HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİMİ

Giriş.....	187
Hayat Bilgisi Dersinin Doğası .....	188
Hayat Bilgisi Dersinin Amaçları.....	189
Hayat Bilgisi Dersinin Kapsamı ve İçeriği .....	191
Hayat Bilgisi Dersinin Tarihiçesi.....	191
Dünyada Hayat Bilgisi Dersi .....	191
Türk Eğitim Tarihinde Hayat Bilgisi Dersi .....	193
Hayat Bilgisi Dersi Öğrenme Alanları.....	196
Hayat Bilgisi Dersinde Öğrenme Öğretme Süreçleri .....	197
Hayat Bilgisi Öğretiminde Strateji .....	198
Buluş Yoluyla Öğrenme Stratejisi .....	198
Sunuş Yoluyla Öğretme Stratejisi .....	199
Araştırma-İnceleme Yoluyla Öğrenme Stratejisi .....	200
İşbirlikli Öğrenme (Etkileşimli Öğrenme) .....	200
Hayat Bilgisi Öğretiminde Yöntem ve Teknik.....	201
Hayat Bilgisi Dersinde Araç, Gereç ve Materyaller .....	203
Hayat Bilgisi Dersinde Plân .....	203
Örnek Ders Planı .....	205
Sonuç.....	209
Kaynakça.....	210

## 9. BÖLÜM

### İLKOKULLARDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ

Giriş.....	213
Tarihsel Perspektifte Sosyal Bilgiler ve Öğretim Yaklaşımları.....	214
Türkiye’de Sosyal Bilgiler.....	216
2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı.....	217
2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Ölçme ve Değerlendirme.....	217
2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Özel Amaçları .....	218
2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Değerler ve Beceriler .....	218
2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Öğrenme Alanları .....	220
4. Sınıflar Sosyal Bilgiler Kazanımları, Değerleri ve Becerileri.....	221

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanılabilecek Etkinlikler .....	224
Sosyal Bilgiler Öğretiminde Sokratik Yöntem ve Soru Örnekleri .....	225
Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kütüphanelerden Yararlanma ve Örnek Kütüphaneler .....	226
Sosyal Bilgilerde Araştırmaya Yönelik Öğrenme ve Örnek Araştırma Etkinlikleri .....	227
Sosyal Bilgiler Öğretiminde Aile Katılımı .....	227
Sosyal Bilgiler Öğretiminde Dijital Dönüşüm .....	228
Sosyal Bilgiler Öğretiminde Web 2.0 Araçlarının Kullanımı ve Örnekler ...	228
Sonuç .....	230
Kaynakça .....	230

## 10. BÖLÜM İLKOKULDA FEN ÖĞRETİMİ

Giriş .....	233
STEM .....	235
Probleme Dayalı Öğrenme .....	237
Proje Tabanlı Öğrenme .....	239
İşbirliğine Dayalı Öğrenme .....	241
Sorgulamaya Dayalı Öğrenme .....	242
Argümantasyon Odaklı Öğrenme .....	244
Beyin Temelli Öğrenme Modeli .....	246
Web Tabanlı Öğretim .....	248
Okul Dışı Öğrenme Ortamları .....	250
Sonuç .....	252
Kaynakça .....	252

## 11. BÖLÜM İLKOKULDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

Giriş .....	259
Yabancı Dil Öğrenmede Temel Yaklaşımlar .....	260
Çocuklara İngilizce Öğretimi .....	262
Çocuklara Yabancı Dil Becerilerinin Öğretimi .....	263
Dinleme .....	263
Konuşma .....	266
Okuma .....	268
Yazma .....	271
Kelime ve Dilbilgisi .....	273
Sınıf Yönetimi .....	277
Ölçme ve Değerlendirme .....	279

Çevrimiçi Dersler ve Web Araçları.....	282
Sonuç.....	283
Ek-1 .....	284
Kaynakça.....	284

## 12. BÖLÜM İLKOKULDA KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ

Giriş.....	287
Özel Eğitim .....	287
Özel Eğitimde Temel Kavramlar .....	288
Özel Eğitimin İlkeleri .....	289
Kaynaştırma.....	290
En Az Kısıtlayıcı Ortam .....	291
Özel Eğitimde Değerlendirme.....	293
Kaynaştırma Uygulamalarına Hazırlık Çalışmaları .....	300
Kaynaştırma Sınıfına İlişkin Uyarlamalar .....	302
Kaynaştırma Eğitiminde Yardımcı Teknolojilerin Kullanımı .....	303
Sonuç.....	305
Kaynaştırma Sınıflarında Matematik Öğretimi Ders Planı .....	306
Kaynaştırma Sınıflarında Fen Öğretimi Ders Planı.....	308
Kaynakça.....	310

## 13. BÖLÜM EĞİTİMDE ALTERNATİF BİR YAKLAŞIM: EV OKULU

Giriş.....	313
Eğitimde Alternatif Yaklaşımlar .....	313
Pestalozzi Eğitim Modeli.....	314
Waldorf Okulu.....	315
Maria Montessori Modeli .....	315
Okulsuz Eğitim Modeli .....	316
Ev Okulu Nedir?.....	317
Ev Okulunun Tarihi .....	318
Ev Okulunun Tercih Edilme Nedenleri.....	319
Ev Okulunun Faydaları.....	321
Ev Okullarının Sınırlılıkları .....	322
Ev Okulunu Tercih Eden Ebeveyn Özellikleri.....	323
Ülkelere Göre Ev Okulu Uygulaması .....	324



Amerika Birleşik Devletleri .....	324
İngiltere .....	325
Kanada.....	325
Hindistan.....	326
Ev Okullarında Müfredat Tasarımı.....	326
Ev Okulu Eğitiminde Günlük Plan Örnekleri.....	326
Pandemi (Covid-19) Sürecinde Uzaktan Eğitim Ev Okulu Değerlendirmesi.....	327
Sonuç.....	329
Kaynakça.....	330

## 14. BÖLÜM İLKOKULDA ÇOCUK EDEBİYATI

Giriş.....	333
Neden Çocuk Edebiyatı?.....	334
Çocuk Edebiyatının Kişisel ve Akademik Değeri.....	335
Çocuk Edebiyatının Dil Öğretim Müfredatlarındaki Yeri.....	339
Çocuk Edebiyatında Güncel Uygulamalar .....	342
Etkileşimli Okuma .....	343
Okuma Çemberleri.....	350
Sonuç.....	354
Kaynakça.....	355

## 15. BÖLÜM İLKOKULDA KAPSAYICI EĞİTİM

Giriş.....	359
Kapsayıcı Eğitim Nedir?.....	359
Kapsayıcı Eğitim Dâhilindeki Çocuklar.....	362
Göçmen, Mülteci Çocuklar ve Kapsayıcı Eğitim.....	363
Engelli Çocuklar ve Kapsayıcı Eğitim .....	365
Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Çocuklar ve Kapsayıcı Eğitim.....	367
Mevsimlik İşçi Çocukları ve Kapsayıcı Eğitim.....	370
Afetten Etkilenen Çocuklar ve Kapsayıcı Eğitim.....	372
Kapsayıcı Eğitimin Yasal Temelleri.....	373
Kapsayıcı Öğretim .....	374
Kapsayıcı Sınıf Ortamı .....	375
Kapsayıcı Öğretmen Nitelikleri.....	376
Farklılaştırılmış Ders Tasarımı.....	377
Sonuç.....	385
Kaynakça.....	385

## 16. BÖLÜM İLKOKULDA MÜZİK ÖĞRETİMİ

Giriş.....	389
İlkokul 1, 2, 3 ve 4. Sınıflara Ait Öğrenme Alanları ve Kazanımlar .....	391
Öğrenme Alanlarına Göre 1. Sınıf Kazanımları.....	391
Öğrenme Alanı: Dinleme-Söyleme .....	391
Öğrenme Alanı: Dinleme – Söyleme.....	392
Öğrenme Alanı: Müziksel Algı ve Bilgilenme.....	395
Öğrenme Alanı: Müziksel Yaratıcılık .....	395
Öğrenme Alanı: Müzik Kültürü.....	397
Öğrenme Alanlarına Göre 2.Sınıf Kazanımları.....	397
Öğrenme Alanı: Dinleme – Söyleme.....	397
Öğrenme Alanı: Müziksel Algı ve Bilgilenme.....	398
Öğrenme Alanı: Müziksel Yaratıcılık .....	401
Öğrenme Alanı: Müzik Kültürü.....	401
Öğrenme Alanlarına Göre 3.Sınıf Kazanımları.....	401
Öğrenme Alanı: Dinleme – Söyleme.....	401
Öğrenme Alanı: Müziksel Algı ve Bilgilenme.....	402
Öğrenme Alanı: Müziksel Yaratıcılık .....	404
Öğrenme Alanı: Müzik Kültürü.....	404
Öğrenme Alanlarına Göre 4. Sınıf Kazanımları.....	404
Öğrenme Alanı: Dinleme – Söyleme.....	404
Öğrenme Alanı: Müziksel Algı ve Bilgilenme.....	405
Öğrenme Alanı: Müziksel Yaratıcılık .....	409
Öğrenme Alanı: Müzik Kültürü.....	409
Sonuç.....	410
Kaynakça.....	410

## 17. BÖLÜM İLKOKULDA GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETİMİ

Giriş.....	411
İlkokul Düzeyinde Görsel Sanatlarla İlgili Yapılan Araştırmalara Bakış.....	412
Sınıf Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersinde Karşılaştıkları Güçlükler Nelerdir? .....	413
İlkokul Görsel Sanatlar Dersinde Alternatif Bir Uygulama Önerisi: Storigami (Origami ile Öykü Oluşturma) .....	419
İlkokul Görsel Sanatlar Dersinde Yöntem Olarak Drama.....	422
Değerlendirme-Tartışma Aşaması.....	428
Sonuç.....	428
Kaynakça.....	429

## 18. BÖLÜM İLKOKULDA YARATICILIK

Giriş.....	432
Yaratıcılık Nedir?.....	432
Lunapark Teorisi .....	434
Yaratıcılığı Ölçebilmek...?.....	435
Çocuklardaki Yaratıcılığın Fark Edilmesi .....	437
Yaratıcı Kişiliklerin ve Çocukların Özellikleri .....	437
Yaratıcılık Alanları .....	439
Oyunbazlık.....	440
Yaratıcılığın Teşvik Edilmesinde Öğretmen Rollerini .....	441
Yaratıcılıkta Kritik Bir Dönem Olarak İlkokul Yılları .....	441
Öğretmenlerin Tutum ve Davranışları.....	442
İlkokul Öğrencilerini Yaratıcılığa Teşvik Edecek Bazı Uygulama ve Teknikler.....	445
Hayal-Et.....	445
Sembolik Oyun.....	446
Açık Uçluluk .....	446
Scamper (Yönlendirilmiş Beyin Fırtınası Tekniği).....	447
Morfolojik Sentez.....	450
Sonuç.....	452
Kaynakça.....	453

## 19. BÖLÜM İLKOKULDA KARAKTER VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Giriş.....	455
Değer Nedir?.....	456
Karakter Eğitimi .....	457
Değer Kavramının İşlevleri ve Özellikleri.....	458
Değer Sınıflandırmaları.....	459
Spranger'ın Değer Sınıflandırması.....	459
Schwartz'ın Değer Sınıflandırması .....	460
Rokeach'ın Değer Sınıflandırması.....	461
Ders Programlarındaki Değerler .....	462
Değer Eğitiminde Kullanılacak Kaynaklar .....	462
Değer Eğitiminde Edebi Türlerin Kullanımı .....	462
Ders Kitaplarında Değerler Eğitimi.....	465
Değerler Eğitiminde Kullanılacak Yöntem ve Teknikler .....	467
Değerler Eğitiminde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri.....	469

Ders Planları .....	470
Sonuç.....	476
Kaynakça.....	477

## 20. BÖLÜM

### İLKOKULDA DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETİMİ

Giriş.....	481
Din ve Ahlak Öğretiminin Temelleri .....	481
Çocukluk Dönemi Dini Gelişim Özellikleri ve Din Eğitimi .....	482
Din ve Ahlak Öğretiminin Amaçları.....	484
DKAB Öğretim Programının Temel Felsefesi, Kazanımları ve Konuları.....	486
Günlük Hayattaki Dinî İfadeler Ünitesi .....	487
İslam'ı Tanıyalım Ünitesi.....	491
Güzel Ahlak Ünitesi.....	496
Hz. Muhammed'i Tanıyalım Ünitesi .....	497
Din ve Temizlik Ünitesi.....	503
Sonuç.....	504
Kaynakça.....	505

## 21. BÖLÜM

### İLKOKULDA DRAMA

Giriş.....	507
Drama Nedir? .....	508
Drama-Oyun İlişkisi.....	509
Drama Tiyatro İlişkisi.....	510
Dramanın Temel Öğeleri.....	510
Dramada Kullanılan Teknikler.....	511
Doğaçlama ve Rol Oynama .....	511
Rol Değiştirme.....	512
Dramatizasyon .....	512
Bilinç Koridoru.....	512
Donuk İmge ve Fotoğraf Karesi .....	513
Geriye Dönüş.....	513
Pandomim.....	513
Toplantı Düzenleme .....	514
Liderin Role Girmesi (Öğretmenin Role Girmesi) .....	514
Drama Yöntemi ile Ders Planlama.....	514
Isınma-Hazırlık Aşaması: .....	515

Canlandırma Aşaması: .....	515
Değerlendirme Aşaması.....	516
Örnek Uygulamalar .....	516
Sonuç.....	520
Kaynakça.....	520

## **22. BÖLÜM**

### **İLKOKULDA ÇEVRE EĞİTİMİ**

Giriş.....	523
Çevre Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar .....	525
Disiplinler Arası Yaklaşım .....	525
Disiplinler Arası Yaklaşımın Uygulama Adımları.....	530
Çevre Eğitiminde Disiplinler Arası Yaklaşım.....	531
Çevre Eğitiminde Disipler Arası Yaklaşımına Uygun .....	535
Sonuç.....	547
Kaynakça.....	547

## **23. BÖLÜM**

### **İLKOKULDA BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIFLARDA EĞİTİM**

Giriş.....	551
Birleştirilmiş Sınıfları Ortaya Çıkaran Nedenler .....	552
Birleştirilmiş Sınıfların Avantaj ve Dezavantajları.....	553
Birleştirilmiş Sınıflarda Sınıfların Oluşturulması .....	554
Bir Öğretmenli Okul.....	555
İki Öğretmenli Okul .....	556
Üç Öğretmenli Okul .....	556
Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim Süreci.....	556
Birlikte Ders.....	556
Öğretmenli Ders.....	557
Ödevli Ders.....	557
Birleştirilmiş Sınıflarda Sınıf Yönetimi.....	558
Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim Yöntemleri .....	559
Jigsav (Ayrı-Birleş) Tekniği.....	559
Akranla Öğretim Tekniği.....	560
Öğretmen Sensin Tekniği .....	560
Philips 66 Tekniği.....	560
İstasyon Tekniği.....	560
Grup Çalışması Yöntemi .....	561

Bireysel Çalışma Yöntemi .....	561
Akıl Oyunları.....	561
Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretmen Yetiştirme.....	562
Birleştirilmiş Sınıf Öğretmenlerinin Sorunları .....	564
Sonuç.....	564
Ekler .....	566
Kaynakça.....	567

## 24. BÖLÜM

### PANDEMİ DÖNEMİ VE İLKOKUL EĞİTİMİNE YANSIMALARI

Giriş.....	569
Pandemi ve Eğitim .....	569
Pandemi Döneminin Dünya ve Türkiye Eğitimine Yansımaları .....	571
Pandemi Dönemi ve Uzaktan Eğitim .....	577
Pandemi Döneminin Eğitim Öğretim Sürecine Yansımaları.....	581
Pandemi Döneminin Öğretmenlere Yansımaları .....	581
Pandemi Döneminin Öğrencilere Yansımaları.....	582
Pandemi Döneminin Ailelere Yansımaları.....	586
Sonuç.....	587
Kaynakça.....	588
<b>YAZARLAR HAKKINDA .....</b>	<b>593</b>

# 1. BÖLÜM

## CUMHURİYET DÖNEMİNDE İLKOKUL ÖĞRETMENİ YETİŞTİRME

*Prof. Dr. Tayip DUMAN - Bozok Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0003-2030-7176

*Dr. Ömer Faruk ABİDE - Gazi Üniversitesi*  
ORCID No: 0000-0002-1386-9894

### GİRİŞ

Eğitimin en önemli unsurlarından biri olan öğretmen ve onun yetiştirilmesi, Türk Millî Eğitim Sisteminin en önemli meselelerinden biri olmuştur. Çünkü eğitim sisteminin başarısı, büyük ölçüde, onu işletip uygulamaya koyacak olan öğretmenin niteliklerine bağlıdır.

Öğretmen yetiştirme çok yönlü ve karmaşık bir konudur. Öğretmen yetiştirme sistemleri kurulup geliştirilirken veya mevcutları analiz edilirken şu sorulara cevap aranmalıdır:

- Nasıl bir öğretmene ihtiyaç vardır? Değişen ve gelişen toplumda öğretmenin rolü nedir ve ne olmalıdır?
- Öğretmen adayları hangi kurumlarda yetiştirilmelidir?
- Bu kurumların yapı ve statüsü, eğitim süresi ve eğitim programları nasıl olmalıdır?
- Bu kurumlara öğretmen adayı öğrenciler nasıl seçilmelidir?
- Öğretmenlik mesleğinin toplumdaki yeri ve statüsü nedir?
- Öğretmen yetiştirmede arz ve talep dengesi nasıldır?
- Öğretmenlerin istihdamı ve iş başında yetiştirilmeleri için neler yapılmalıdır?

Türk eğitim tarihi incelendiğinde köklü bir eğitim geleneğine, bu gelenek içerisinde zengin bir öğretmen yetiştirme tecrübesine sahip olduğu görülmektedir. Ülkemizde öğretmen yetiştirmek amacıyla *Darülmualimin* adıyla ilk kez öğretmen yetiştiren bir okulun açıldığı tarih olan 1848'den günümüze, toplumumuzun içinde bulunduğu sosyo-kültürel, politik ve ekonomik şartlar dikkate alınarak, birçok öğretmen yetiştiren kurum açılıp geliştirilmiş, zaman zaman da yeni modeller denenmiştir.

Türkiye’de öğretmen yetiştirme 1982’ye kadar Millî Eğitim Bakanlığı’nın sorumluluğunda yürütülürken, bu tarihten itibaren üniversitelerde yetiştirilmeye başlanmıştır. Bu bölümde Cumhuriyet döneminde ilkokul ya da ilköğretim birinci kademeye öğretmen yetiştirme, 1982 öncesi ve sonrası olarak ele alınarak, konu kapsamı ve sınırlılığı çerçevesinde kurumlar ve diğer uygulamalar, kurumların öğretim programları, öğrenci seçimi ve istihdamı yönünden değerlendirilerek, yukarıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır.

## A. Cumhuriyetin İlk Yıllarında İlköğretim ve Öğretmen Yetiştirme Çalışmaları

Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni kurup, hemen ardından Türk toplumunun sosyal, kültürel, politik ve ekonomik yapısına yeni bir şekil ve ruh verenler, bu yeni yapıya uygun, onu yaşatacak yeni nesilleri yetiştirecek olan eğitim sistemini kurmayı ve onu işletecek olan öğretmenleri yetiştirmeyi ihmal etmemişlerdir. Hatta millî, çağdaş ve laik ilkelere dayalı bir eğitim sistemini kurma çalışmalarına henüz Cumhuriyet ilan edilmeden, Kurtuluş Savaşı yıllarında başlanılmıştır (Duman, 2005).

Bilindiği gibi, savaştan yorgun ve bitkin, ama Büyük Atatürk’ün önderliğinde, azmi ve inancı sayesinde zaferle çıkan Türk Ulusunun %80’i o tarihlerde köyde yaşıyordu. Köylerin tamamına yakınında okul ve öğretmen yoktu. Öğretmen bulmada, var olanların maaşlarının ödenmesinde, okul binalarının yapılmasında büyük maddi sıkıntılar yaşanıyor. İşte bu durum, Cumhuriyet hükümetlerinin izledikleri eğitim politikalarında ilköğretime öncelik verilmesine, ilköğretimi de bir köy eğitimi sorunu olarak düşünüp ele alınmasına neden oldu.

Cumhuriyet ilan edildiğinde ülkede ilköğretimde; 4894 ilkokul, 341.941 öğrenci, 10.235 öğretmen bulunurken, ortaöğretimin I. Devresinde 72 ortaokul, 5905 öğrenci, 796 öğretmen, II. devresinde ise 23 lise, 1241 öğrenci ve 513 öğretmen bulunuyordu (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 1982). Bu sayılar başta ilköğretim olmak üzere eğitimin her kademesinde Cumhuriyet hükümetlerini bekleyen nicel sorunları göstermeye yeterliydi. Bir de buna İmparatorluktan Cumhuriyete evrilmiş yeni bir devlet ve millet yapısı, bu yapının gerektirdiği yeni insan modeli eklenince, eğitimin nitel boyutunda da yapılacak çok işlerin bulunduğu görülüyordu. Bir milleti hür, bağımsız, şanlı ve yüksek bir toplum olarak yaşatacak gücün eğitim olduğuna, gerçek zaferin eğitim ve eğitimin öncüsü öğretmenlerle kazanılacağına inanan, Cumhuriyeti koruyacak ve yaşatacak yeni nesilleri yetiştirme misyonunu öğretmenlere veren, Cumhuriyetin başarısının öğretmenlerin başarısı ile sağlanacağını düşünen Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, eğitim ve öğretmen yetiştirme problemiyle bizzat ilgilenmiş, “Eğer Reiscumhur



*olmasaydım, Eğitim Bakanı olarak bu ülkeye hizmet etmek isterdim”* sözleriyle de bu duyusunu belirtmiştir (Türk Dil Kurumu [TDK], 1970).

İlköğretim, halk eğitimiyle birlikte öncelikli bir eğitim sorunu olarak görülünce, Cumhuriyetin ilanından hemen önce 15 Temmuz- 15 Ağustos 1923 tarihleri arasında, yine 1924 ve 1925 yıllarında gerçekleştirilen, günümüzdeki millî eğitim şuralarına benzer şekilde eğitim sorunlarını ele alarak tartışan ve kararlar alan *Heyet-i İlmiye* toplantılarında ilköğretime geniş yer verildi. Bu toplantılardan birincisinde ilkokullarla ilgili program ve talimatnamelerinde yapılacak değişiklikler görüşülürken, ikincisinde ilköğretimin 6 yıldan 5 yıla indirilmesi, ilköğretmen okullarının öğretim süresinin 4 yıldan 5 yıla çıkarılması ve ayrıca ilkokul öğretim programının geliştirilmesi ve ders kitaplarının yazdırılmasına yönelik önemli kararları alındı (Ergün, 1997).

On üç milyon civarındaki ülke nüfusunun yüzde sekseninin köylerde yaşaması, köylerimizin tamamına yakınında okul ve öğretmen bulunmaması, köy yaşamının şehir ve kasabalardan farklı ve olumsuz şartlara sahip olması ilköğretimi bir köy eğitimi sorunu durumuna getirdiği içindir ki, 1926’da çıkarılan, Cumhuriyet eğitimi sisteminin yapısını düzenleyen 789 sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanun ilköğretimi, şehir ve köy ilkokulları, öğretmen okullarını da, ilk öğretmen okulları ve köy öğretmen okulları olarak ayırdı.

Bu nedenle bu bölümde 1868 yılında Darülmualimin-i Sıbyan adıyla sıbyan mekteplerine öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulan, varlığını muallim mektebi, öğretmen okulu, ilköğretmen okulu adlarıyla Cumhuriyet döneminde de sürdüren bu kurumları ele almadan önce köye öğretmen yetiştirme çalışma ve uygulamalarına yer verilmiştir.

## **B. Köye Öğretmen Yetiştirme Çalışmaları**

### **1. Köy Muallim Mektepleri**

Köy için ayrı öğretmen yetiştirme fikri meşrutiyet yıllarına kadar uzansa da bu düşünce Cumhuriyet dönemine girildikten sonra da canlı tutulmuş, bununla da kalınmayarak uygulamaya konmuştur. İlköğretimin yaygınlaştırılması ve bu yolla köy kalkınmasının sağlanması eğitimde öncelikli hedeflerden biri olunca, öğretmen yetiştirme çalışmalarının odağını da köye öğretmen yetiştirme oluşturdu. Bunun için bir yandan mevcut ilköğretmen okulları ıslah edilip geliştirici çalışmaları yapılırken, diğer yandan yaşam şartları şehirden çok farklı olan köyler için, ayrı öğretmen yetiştirme modelleri geliştirilmeye çalışıldı. Cumhuriyet döneminin başlangıcından 1950’li yıllara kadar ilkokullar için öğretmen yetiştirme ça-